

Лучанко Наталія Степанівна
*Головний спеціаліст-юрисконсульт відділу представництва інтересів в судах
та інших органах юридичного управління
Головного управління Пенсійного фонду України в Тернопільській області*

НАПРЯМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Соціальна політика як одна з найважливіших складових політики держави офіційно завжди належала в Україні до її пріоритетів. Така позиція закріплена в Конституції України, як Основному Законі держави та низкою норм інших нормативно-правових актів чинного законодавства, дотримання яких є обов'язковим для кожного громадянина України та громадян інших держав незалежно від їх майнового стану, етнічної, національної чи конфесійної належності тощо. Таким чином, основні напрямки побудови внутрішньої і зовнішньої політики України базуються на конституційному визначенні загальнонаціональної мети – побудові суверенної, демократичної, соціальної та правової держави. Основою такої держави є підвищення її відповідальності за добробут і безпеку громадян. Дана модель включає в себе організацію державного та суспільного життя, що базується на принципах підтримки певної рівноваги між демократичними інститутами й сильною державною владою, плануванням і ринком, приватною й державною власністю, економічною ефективністю й соціальною справедливістю. У зв'язку з цим своєрідним індикатором розвитку суспільства, важливою складовою внутрішньої політики держави є ефективна соціальна політика, яка сприяє зниженню соціального напруження, зростанню добробуту населення, досягненню рівноваги та стабільності в суспільстві [1, с. 22].

Діяльність органів державної влади, в основному, повинна спрямовуватись на задоволення потреб населення шляхом підвищення ролі трудового доходу у вигляді збільшення заробітної плати; вдосконалення старих та створення нових механізмів забезпечення населення економічної стабільності та справедливості

що проявляється у гарантованому забезпеченні прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати, створення фондів соціальної допомоги та державних страхових фондів, захист населення від зростання цін, упровадження механізмів субвенцій, індексацію заробітної плати [3].

Нажаль, реальна ситуація в Україні говорить про те, що економічна нестабільність, політична незбалансованість та загострення конфлікту на Сході не сприяють розвитку соціальної політики загалом та окремих її напрямів. Прикладом «незахищеності» громадян державою може слугувати перебування України в умовах карантину, що пов'язано із пандемією коронавірусної інфекції COVID-19. В даній ситуації громадяни змушені були масово перебувати на вимушеній самоізоляції. Це спричинило ще більше зниження рівня життя людей.

Важливо зазначити, що для ефективного розвитку соціальної політики до пріоритетних напрямів, в першу чергу повинні входити ті, що пов'язані із захистом людини та розвитком її потенціалу. Для реалізації цього потрібно впровадити певну систему заходів:

- розробка стратегій та програм антикризового спрямування що матиме на меті збереження та розвиток людського потенціалу;

- започаткування системного моніторингу з відстеження соціальних ризиків та небезпек для збереження життя і здоров'я людини з відповідним реагуванням на них;

- подолання соціальної та економічної нерівності в суспільстві;

- врегулювання питання щодо правових, соціальних, економічних гарантій внутрішньо переміщених осіб;

- сприяння адаптації людини до несприятливих зовнішніх обставин, надання їй допомоги щодо збереження здоров'я, працездатності, забезпечення самореалізації, саморозвитку;

- створення умов для попередження масової міграції громадян за межі держави;

створення умов розвитку суспільства на основі національної системи духовних цінностей, у центрі якої людина, її розвиток, права і свободи, максимальне забезпечення її соціальних і духовних потреб;

вирішення конфлікту взаємодії держави та суспільства шляхом підвищення рівня довіри до влади і держави;

надання можливості громадського контролю за діяльністю державних і регіональних органів влади щодо виконання ними їхніх обов'язків.

Ситуація в Україні вимагає формування та реалізації нової державної соціальної політики, яка буде спрямована, паралельно, на актуальні соціальні потреби та забезпечення соціальних перспектив розвитку суспільства, особистості та країни. Це передбачає залучення інноваційних підходів до її формування та реалізації з урахуванням активної політики сприяння входження України до ЄС. Основним із завдань нової соціальної політики держави повинно бути забезпечення рівних можливостей для самореалізації особистості в суспільстві, базових соціальних гарантій і життєво важливих інтересів всіх верств населення [2].

Існує реальна необхідність збільшення інвестицій у людський капітал, розвиток соціальної інфраструктури, що сприятиме формуванню кадрового, соціального, інтелектуального потенціалу суспільства. Позитивна динаміка в даному напрямку допоможе подолати кризові аспекти соціальної політики та адаптувати її до реальних потреб суспільства.

Враховуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що перехід до нової моделі соціальної політики, розвиток соціальної сфери та поліпшення соціального становища населення України зумовлять досягнення соціального консенсусу між різноспрямованими політичними силами, групами політико-економічних інтересів, працівниками і роботодавцями, різними верствами населення України. Саме тому, соціальна стабільність та можливість продуктивного існування суспільства є основним показником адаптованості та адекватності соціальної політики до актуальних потреб сьогодення. Пошук соціального консенсусу навколо завдань довготривалого стійкого розвитку

українського суспільства є одним з визначальних завдань як державної соціальної політики в Україні, так і усіх політичних та економічних сил, орієнтованих на соціальний прогрес.

Список використаних джерел:

1. Макарова О.В. Соціальна політика в Україні: монографія. Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. К., 2015. 244 с.

2. Основні досягнення у соціальній сфері та перспективи розвитку. Засідання колегії Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/16762.html> (дата звернення: 04.04.2020 р.).

3. Ніколаєць К.М. Соціальна політика в Україні (у 90-х роках ХХ ст.) : монографія. Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 296 с.

Мазур Соломія Володимирівна

Студентка 1 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку

Науковий керівник: к. е. н., доцент кафедри

фінансів ім. С.І. Юрія, Коломийчук Н. М.

Тернопільський національний економічний університет

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА КОМПОНЕНТА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Практично всі сфери життєдіяльності сучасної людини і суспільства пов'язані з необхідністю вирішення певного кола фінансових питань. Фінансово грамотна людина вміло і ефективно керує своїми матеріальними статками. І навпаки, відсутність елементарних фінансових знань і навичок обмежує її можливості щодо прийняття правильних рішень для забезпечення свого добробуту. На мікрорівні економічні наслідки низької фінансової грамотності (ФГ) населення знаходять прояв у зростанні кількості фінансових зловживань, в